

TERVAKOSKI

PAPERITEHTAAN TEHDASKYLÄ JA KYLÄPELTO

Rakennetun ympäristön selvitys

Liite 1, Tehdaskylän autotallit ja varastot
uudisrakentamisen mahdollisuuksia ja haasteita

SISÄLLYSLUETTELO

1	Nykytilanteen kuvaus:	3
2	Rakennetun ympäristön arvoalueet, suositukset	4
3	Autokatosten/ -tallien lisärakentaminen, Tehdaskylän vanha osa ja Lepola	5
3.1	Varastorakennukset: Paperintekijäntien varastorivi, Porttilantien varastorivi	6
3.2	Muutoksia kestävät alueet	7
4	Varastorakennusten analyysi	8
4.1	Tehdaskylän varastorivit	8
4.2	Lepolan korttelin varastot	13
5	Paperintekijäntien ja Porttilantien varastorivien piirteet ja muutoksen sietokyky:	15
5.1	Muutosvaihtoehtoja: Paperintekijäntien varastot	22
5.2	Muutosvaihtoehdot: Porttilantien varastot	25

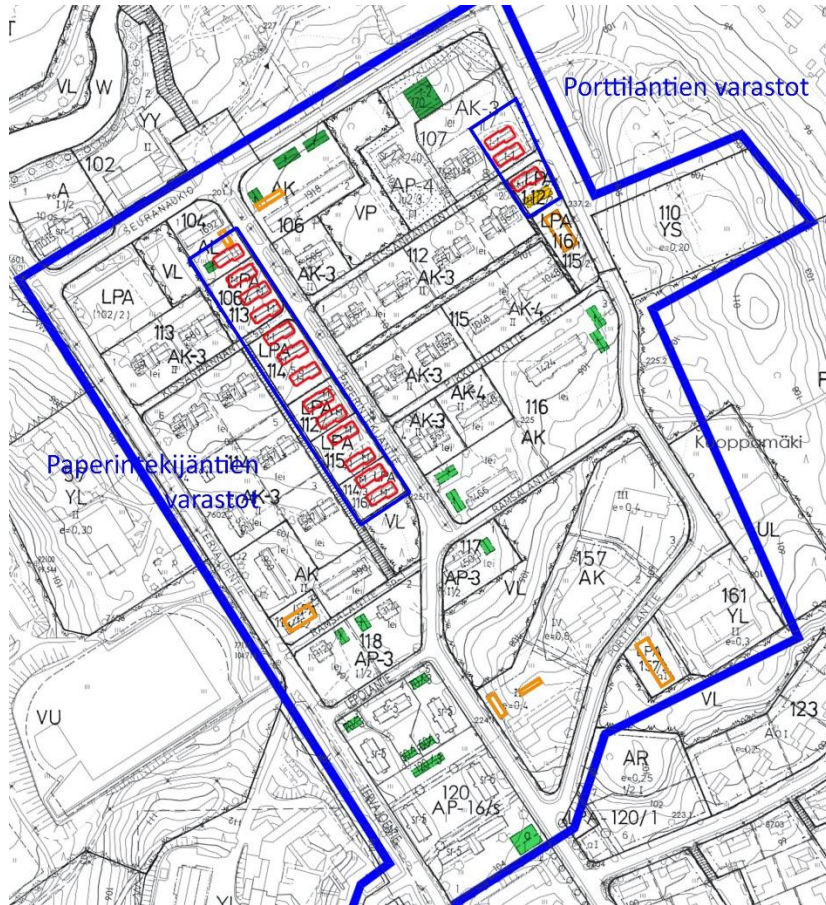
Kuva- ja karttalähteissä käytetyt lyhenteet:

GTK	Geologian tutkimuskeskus
HKMA	Hämeenlinnan kaupungin museon kuva-arkisto
MO	Museovirasto, finna/musketti, vapaasti käytettävät kokoelmat, CC by 4.0
MML	Maanmittauslaitos

KTJ Kiinteistötietojärjestelmä

Tervakosken paperitehtaan kuva-arkisto, Delfort Oy

Rakennusten nykykuvat: Jari Heiskanen ja Laura Uimonen, Kulttuuriympäristöpalvelut Heiskanen & Luoto Oy

Tilaaajan pyynnöstä tarkasteltu Tehdaskylän nykyisten ulkorakennusten ja mahdollisesti uusien pysäköintikatosten ja autotallien rakentamisen mahdollisuuksia ja sopivuutta kulttuuri- maisemaan.

1 Nykytilanteen kuvaus:

Alueella on nykyisellään varsin vähän ja hyvin erityyppisiä autojen säilytykseen liittyviä rakennuksia sekä varastoja. Niitä on lähinnä 1960-luvulta aina 1980-luvulle. Ne ovat tarkemmin esitelty selvitysraportissa, kappaleessa 3.1.8.

Puhtaasti autoiluun liittyvät yksittäiset rakennukset ja tilat keskittyvät pääosin Tehdaskylän uudempien kerrostumien yhteyteen, alueen reunoille. Vanhimmalla alueella varsinaisia autoilun rakenteita ei ole. Porttilantien ja Paperintekijäntien varrella on yhteensä 16 tehtaan rakennuttamaa kuuden perheen taloille tarkoitettua tyyppivarastorakennusta, jotka muodostavat yhtenäisen, kulttuuriarvoja edustavan kokonaisuuden. Näihin talo- ja huoneistokoh- taisiin varastorakennuksiin sisältyy myös yksittäisiä tallitiloja pariovineen. Niistä kolmetoista sijaitsee rivistönä Paperintekijäntien varressa ja kolme Porttilantien varressa. Nämä kaikki noudattavat samaa tyyppiä 1950-luvulta, jolloin varastot uusittiin edellisten, 1900-luvun alun varastojen tilalle samoille paikoille.

Lepolan korttelissa on kolme talousrakennusta, jotka on sijoitettu vastaavasti erilleen asuin- rakennuksista.

Kaava-alueella sijaitsee autotalleja ja katoksia suhteellisen vähän. Useat kaavoitetut varastorakennukset eivät ole toteutuneet.

Kartta: Nykykaavan lähtökohdat ja olemassa olevat varastot ja autotallit/katokset

Keltainen = purettu varastorakennus

Oranssi = myöhemmin rakennetut tallit ja katokset

Vihreä = asemakaavaan merkityt toteuttamattomat rakennusalat

Sininen = kaavarajaus, varastoalueet

Punainen = varastorakennukset 1950-luku, 16 kpl

2 Rakennetun ympäristön arvoalueet, suositukset

Kartta: Tehdaskylän arvoalue vaaleanpunaisella ja sen ydinalueet tummanpunaisella rasterilla. Nykyiset varastorakennukset ja autotallit vihreällä, 1950- luvun varastorakennusrivit vihreällä katkoviivalla Paperintekijäntien ja Porttilan tien laidalla. Kaavarajaus punaisella katkoviivalla. Peruskartta 2020. MML.

Suosituksukset:

Suositus: Tehdaskylän arvoalueen ydinalue (tummanpunainen rasteri)

Yksittäisiä varasto- ja autotallirakennuksia ei suositella rakennettavaksi alueelle. Nykyiset varastorivit voidaan korjata, muokata tai rakentaa uusiksi tyyppiirustuksin siten että vanha katumaiseman yleisilme ja rytmi säilyvät.

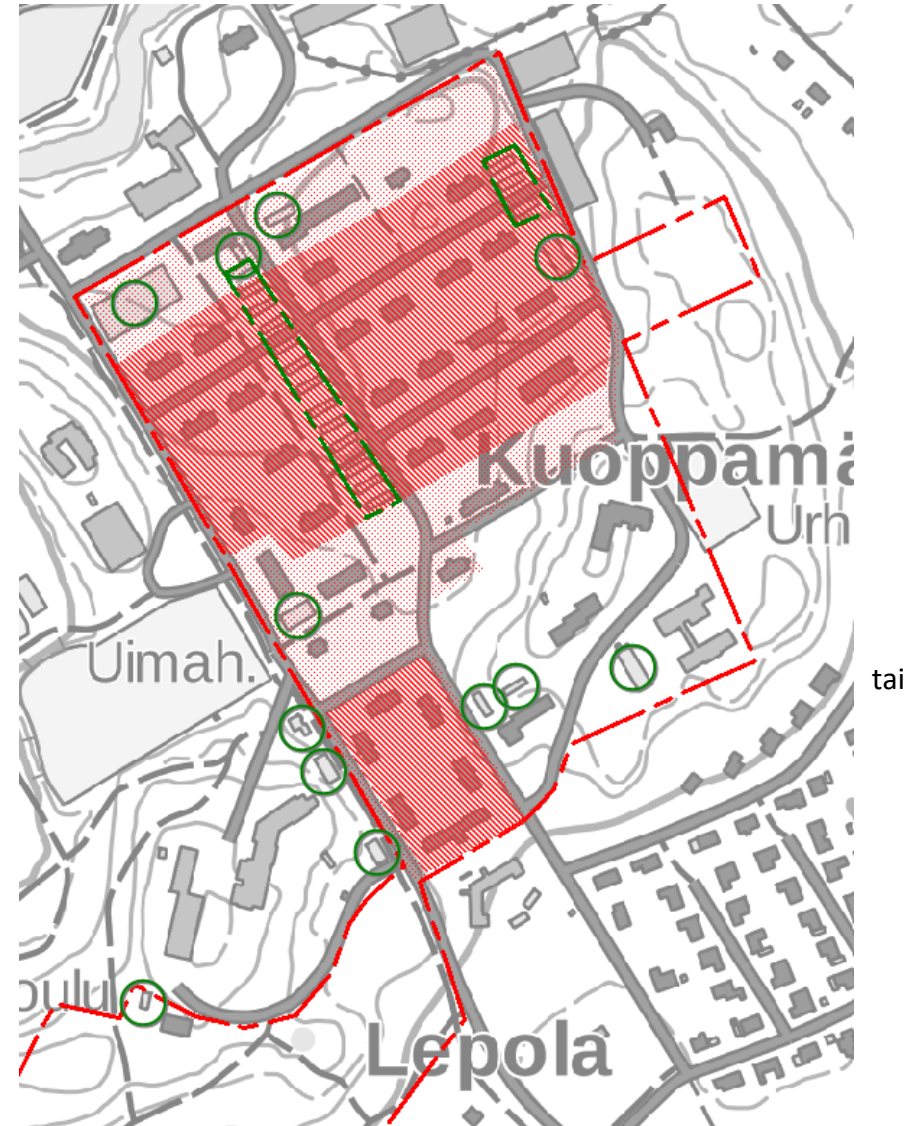
Suositus: Lepolan arvoalueen ydinalue (tummanpunainen rasteri)

Yksittäisiä varasto- ja autotallirakennuksia ei suositella rakennettavaksi kortteliin asuinrakennusten yhteyteen. Pysäköintiä voidaan kehittää Tervajoen tien ja Paperintekijän tien laidoilla. Kaavan ulkopuolella 1960-luvun varastot kuuluvat tehdaskylään, mutta eivät hahmotu Lepolan alueen osaksi, kestävät muutoksia.

Suositus: Tehdaskylän arvoalue (vaaleanpunainen rasteri)

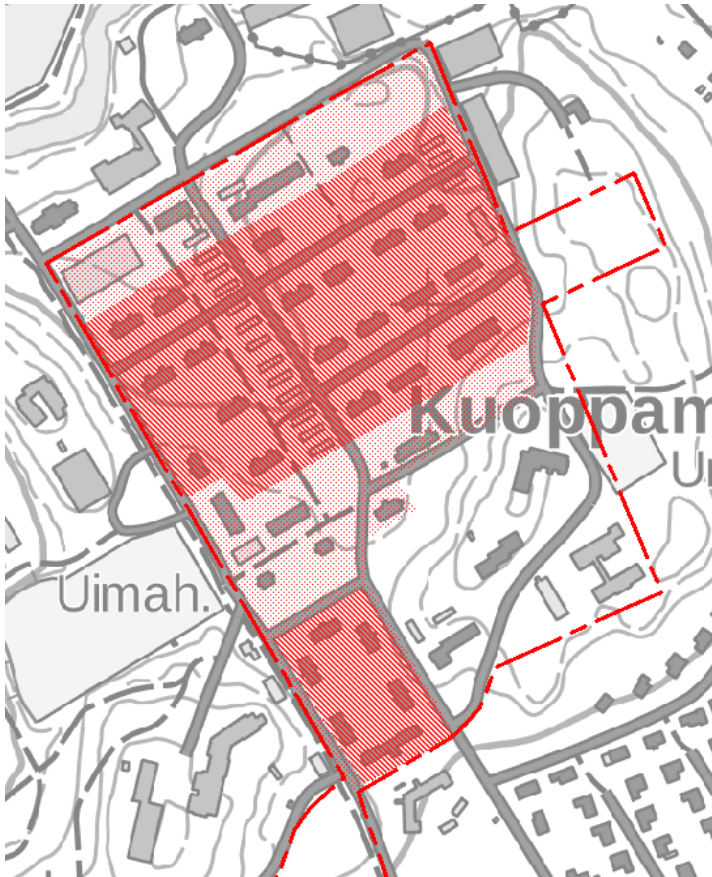
Varasto- ja autotallien rakentaminen on mahdollista. Niiden suunnittelussa tulee huomioida pihapiirin rakennukset ja niiden rakennusaikakausi. Mittakaava, materiaalien ja värien tulee noudattaa alueen ominaispiirteitä. Katutilat tulee säilyttää rakentamattomina, varasto- ja autotallirakennukset tulee sijoittaa tontin sisäosiin, hallitsevana elementtinä tulee säilyä tontin asuinrakennus.

Perusteet: Kulttuurihistorialliset ydinalueet, rakennuskerrostumat ovat säilyneet eheänä, yhteensovitettuina kokonaisuutena. Kuuden perheen tyyppitaloihin sekä Lepolan kortteliin liittyvät, tyyppiirustuksilla rakennetut varastorakennukset ovat keskeinen osa kulttuurimaisemaa ja sen arvoja.

3 Autokatosten/ -tallien lisärakentaminen, Tehdaskylän vanha osa ja Lepola

ASUINRAKENNUSTEN PIHAPIIRIT (tummanpunainen rasteri)

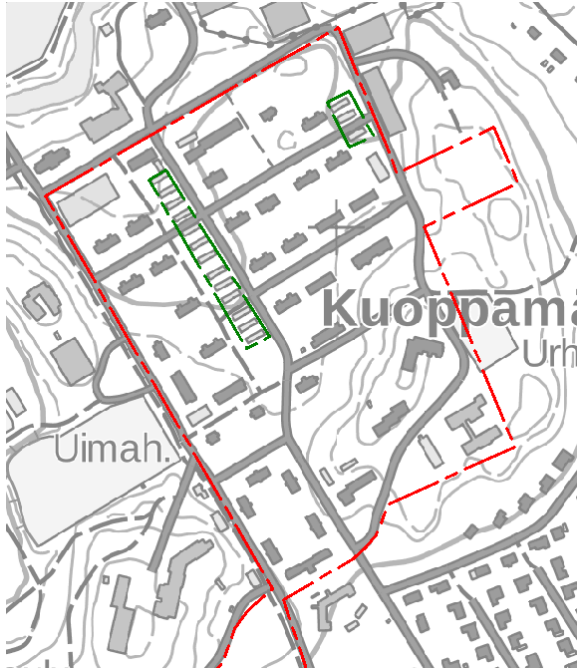
MUUTOSKYKY: Ei kestä uusia rakenteita, kuten varastoja tai autokatoksia asuinrakennusten välittömään läheisyyteen.

Perusteet: Tehdaskylän rakennushistoriallinen arvo perustuu tyyppirakennusten muodostamaan kokonaisuuteen, jossa rakennusten, talous- ja ulkorakennusten sijoittelu, massoittelu, suuntaus ja suhde tiestöön ja pihapiireihin luo alueen kulttuurimaiseman ominaispiirteet.

Tehdaskylän vanhin osa perustuu puutarhakaupunkiperiaatteelle. Siinä keskeistä on kokonaisuutta yhdistävät alueen sisäiset kadut sekä rakennuksia ympäröivät pihapiirit. Kulttuurihistoriallinen ympäristö syntyy myös pihapiirteistä puutarhoista, joissa oleskelu ja hyötytarhat sekä pitkät hiekkakäytävät läpialue tukevat taloista muodostuvaa koordinaatistoa. Ydin alueelle ovat kuuluneet matalat hedelmäpuut, marja- ja koristepensaat, kasvimaat sekä ruohokentät ja kukkaistutukset. Puustoa on alueelle istutettu suhteellisen vähän, lähinnä omenapuita ja koivuja sekä lehmuskujia, joka on arviolta 1960-luvulta, jolloin Paperintekijäntiestä tuli alueen pääkatu. Loivasti kohti jokea viettävän alue on suhteellisen tasainen vanha peltoaukea, jonka ympärillä kohoavat moreenikummut, joilla kasvaa vanhoja mäntyjä. Nämä muodostavat alueen maisemallisen kehiksen, jonne myöhemmät rakennuskerrostumat on sovitettu maisema huomioiden.

Suosituks: Autojen säilytys ja varastot noudattavat olemassa olevia rakenteita, kehittämällä vanhoja Paperintekijäntien ja Porttilantien varastorakennuksia. Liitteessä on esitetty kolme vaihtoehtoista mahdollisuutta. Lepolan korttelissa talusrakennukset ovat sijainneet korttelin kulmissa

3.1 Varastorakennukset: Paperintekijäntien varastorivi, Porttilantien varastorivi

MUUTOSKYKY: Varastoriveihin kuuluu lukuisia rakennuksia, jonka vuoksi ne kestävät maltillisia muutoksia kokonaisuuden vaarantumatta. Paperintekijäntien 13 varaston kokonaisuus on lähes muuttumattomana ja pääraitin osana kokonaisuutena arvokkaampi kuin enemmän muuttunut Porttilantien kolmen varaston kokonaisuus.

Paperintekijäntien varastorivi:

kestää säästäviä tai maltillisia muutoksia ja kehittämistä.

Porttilankadun varastorivi:

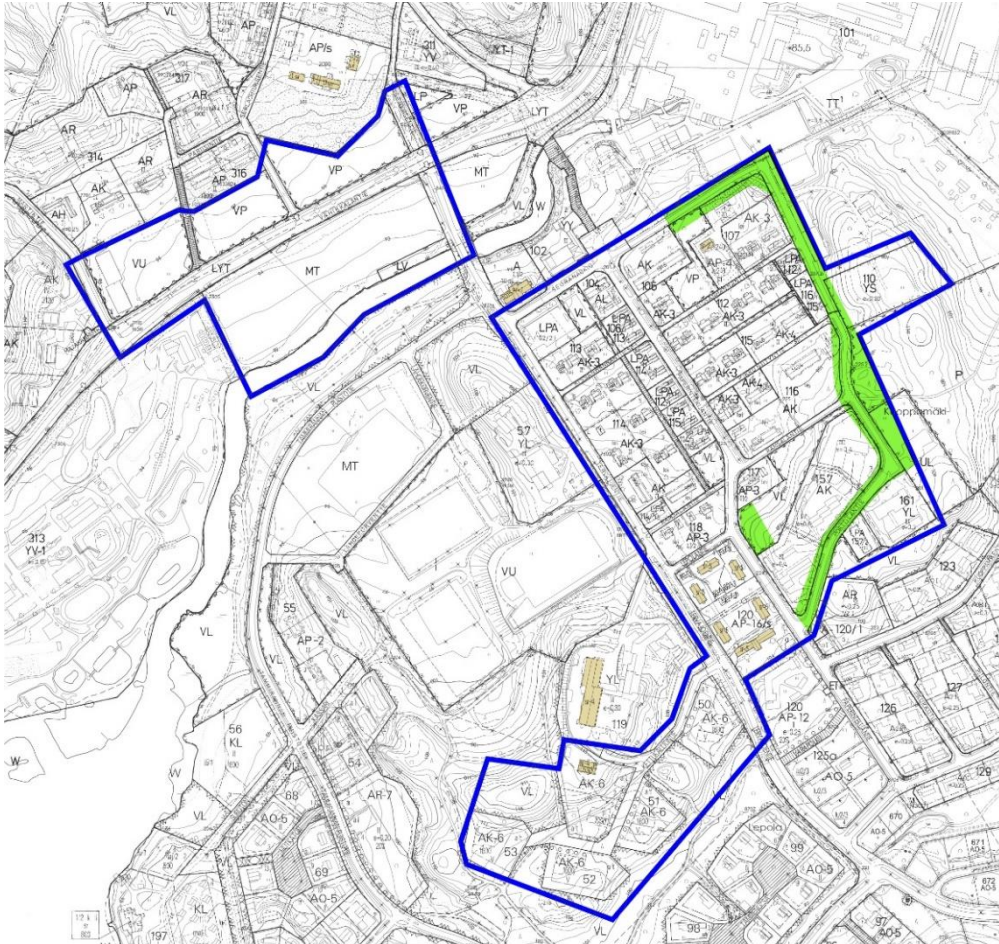
kestää maltillisia muutoksia ja kehittämistä uutena kerroksena.

Perusteet: Varastorakennusten arvot:

1. **Ajallinen kerrostuma:** Varastojen kulttuurihistoriallinen arvo perustuu tehdasyhdyskylän kerrostumaan, joka on sijoitettu samaan koordinaatistoon asuinrakennusten kanssa. Tässä arvo perustuu rakennustyyppin toistamiseen ja siitä syntyvään rytmiin sekä rakennusten suuntaamiseen.
2. **1950-luvulle leimalliset tyylipiirteet:** Porrastettu runkorakenne, harjan suunta ja kattokaltevuus sekä ajalle tyypilliset materiaalit ja detaljit, kuten vaakavinolauditus sekä pyöreät ikkunat. Arvona on alkuperäisyys, koska alkuperäiset piirteet ja etenkin Paperintekijäntien kokonaisuus on hyvin säilynyt hyvin.

3.2 Muutoksia kestävät alueet

Pohjakartta 2015 Tervakosken asemakaavaote 2015 ja kaavarajaus.

Tehdaskylään ovat kuuluneet jatkuvat muutokset ja kehityksen seuraaminen. 2020 tehdaskylän kerrostumien säätelystä on suositeltavaa huomioida nykyisen kaupunkisuunnittelun tavoitteet ja ennakoida tulevaa. Alueen kulttuurihistoriallisen arvon rinnalla tulee kehittämisessä siten huomioida luonnon monimuotoisuus, hulevedet ja viheralueiden ja liikenteen hierarkia sekä muutokset liikumiskulttuurissa.

Pysäköintiä on suositeltavaa kehittää alueen laidoilla kehänä, jossa Porttilantie sietää eniten muutoksia. Ulkokehällä pysäköintiä kehittäessä vanha puusto säilytetään mahdollisuuksien mukaan.

Pysäköintiä olisi hyvä kehittää kokonaisuutena, esimerkiksi puutarhakaupunkikihenneen sovitettuna pysäköintikatuna, jossa voidaan hyödyntää viherkatujen kadunvarsitaskuja sekä huomioida tarpeet sähköautojen latauspisteistä, yhteiskäyttöautoista sekä palveluliikenteen ja jakeluautojen kulkureiteistä.

Puutarhakaupunkiluonteen kehittämisessä on suositeltavaa huomioida myös liikumiskulttuurin muutokset kuten pyöräilyn uudet piirteet: autojen koon muutokset, sähköpyörät ja niiden kasvavat nopeudet, säilytystilojen tarve, talvipyöräily, pyöriin liittyvät vaunut jne. (jalankulun ja pyöräilyn erottaminen, kytkeytyminen virkistysreitteihin, ikääntymisen tuoma kasvava julkisen liikenteen tarve).

4 Varastorakennusten analyysi

Tehdaskylässä on kaksi vanhempaa, asuinrakennuksiin liittyvää tyyppiipiirustuksilla toteutettua varastokokonaisuutta. Paperintekijäntien ja Porttilantien varistorivit sekä Lepolan kaksi varastoa ja saunarakennus. Molemmat ovat 1950-luvulta.

4.1 Tehdaskylän varastorivit

Varastorakennusten kaksi kokonaisuutta:

1. Paperintekijäntien varastorivi Rämäläntien risteyksestä.
2. Porttilantien varastorivi sisäpihalta kohti etelää.

Paperintekijäntien ja Porttilantien varastorivit

Varastot 1930-luvulla

Varastot 1930-luvun korostettuna kuvassa. Asuinrakennukset ja varastorakennukset ovat selkeästi eroteltu omiksi ryhmikseen. Alkuperäisissä puurunkoisissa varastoissa ei ollut rungon porrastusta ja niitä oli osin kahdessa rivissä. Rakennukset uusittiin sodan jälkeen, 1940- ja 1950-luvulla. Samalla Paperintekijäntietä levitetettiin ja se sai puurivin, joka viittaa tien B. Schalinin 1910-luvun suunnitelmiin, jossa paikalla olisi ollut leveä puistokatu. Suunnitelma ei kuitenkaan toteutunut vaan tien varteen rakennettiin asutuksen käyttöön varastorakennusten rivi. Tervakosken paperitehtaan arkisto. Porttilantietä ei vielä ollut rakennettu.

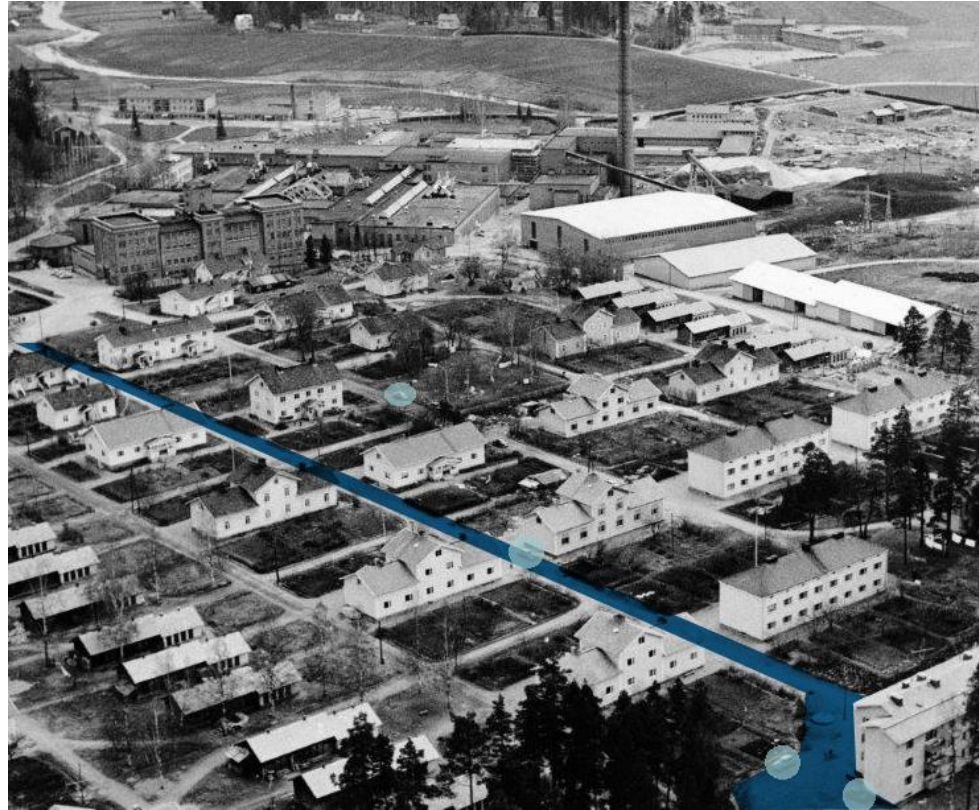

Varastot 1950-luvulla

Varastorivit vuoden 1954 kuvassa. Itälaidalle oli noussut tehtaan varasto ja kulkuväylä. Alueen keskellä pääreitti kulki 1950-luvun alussa rakennetulle nelikerroksiselle talolle, joka toimi kadunpäättенä männikkö takanaan. Valokuvassa näkyvät ensimmäiset autot alueelta säilyneessä kuvastossa. 1950-luvulla autoilu alkoi yleistyä ja yhä useammalla oli mahdollisuus hankkia auto, joskin se oli vielä suhteellisen harvinainen työväestön keskuudessa. Kuvan oikeassa kulmassa näkyy myös johtajien asuintoina toimineet Berliini-talot. Kuva: Tervakosken paperitehtaan arkisto.

Kartat: Peruskartalla 1951 vasemalla ylhäällä alueen akseliksi hahmoittuu vielä punaisella tie, joka on Paperintekijäntiestä toinen länteen päin.

Peruskartalla 1962 Paperintekijäntiestä on tullut punaisella merkitty pääväylä ja sen länsipuolella olevaa tietä on jatkettu kaarteena Paperintekijäntielle.

Mustavalkokuva on sama kuin edellisellä sivulla, siihen on merkitty sinisellä uusi pääreitti ja vaaleansinisellä kuvassa näkyvät autot. Tervakosken paperitehtaan arkisto.

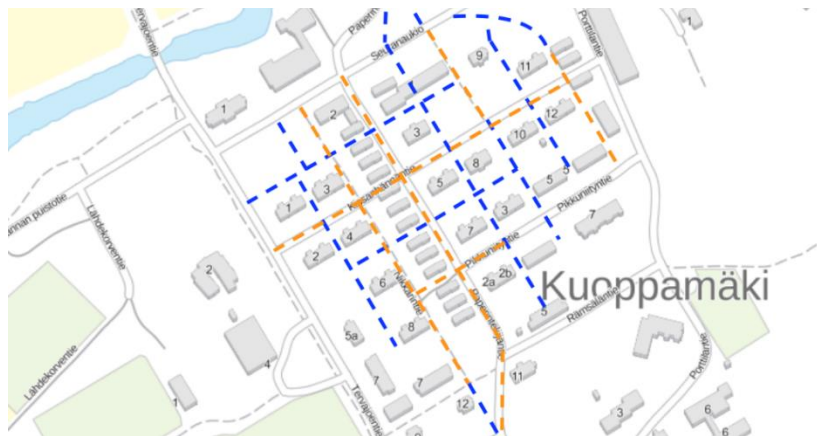

Nykytilanne: Autojen pysäköinti RKY-alueella

Tehdasaikana alueelle taloja erottamaan syntyi tiheä, tehtaalle suuntautunut kulkuverkosto, joka on osin kadonnut autoistumisen ja alueen tonteiksi jakamisen seurauksena. Alueen koordinaatistosta ovat poikittaisteinä jäljellä ajoteinä edelleen Kissanhännäntie sekä Pikkuniityntie, joka on aluksi ollut kahden kuuden perheentalon sivua kulkeva lyhyt yhdystie. Toinen vanha alueen teistä on Paperintekijäntie, jonka suuntaiset tiet ovat muuttuneet sisäänajoväyliksi pihoille sekä alueen sisäisiksi kevyen liikenteen reiteiksi. Vanhoista puutarhoista on tullut pysäköintikenttiä, kuten nk. sähkötalon porraskäytävien edessä.

Kuvat: Oikealla sisäänajo Pikkuniityntie 5 kohdalla on vanha alueella kulkenut tielinjaus. Alakuvassa nk. sähkötalon Pikkuniityntie 2a ja 2b pysäköintialue.

Osoitekartta 2020 ja poistuneet tielinjat sinisellä ja säilyneet oranssilla katkoviivalla (peruskartan 1962 ja ilmakuvien mukaan). Yhteys tehtaaseen on vanha, Tehdaskylän kartanoon yhdistänyt Tervajoentien linjaus on myös vanha, mutta sen merkitys nousee vasta autoilun lisääntyessä.

4.2 Lepolan korttelin varastot

Kartta: Peruskartan 1962 mukaan Lepolan alueella kulkureitit ovat kulkeneet pihapiirin läpi ja niihin on liittynyt säännöllinen istutuskenttä. Osoitekartta 2020. Tervajoen tielinjaus on vanha ja se on päättynyt Lepolan laidalle, josta on jatkunut metsätie nykyisen Kettukalliontien eteläpuolella. 1930-luvulla Lepolan piha oli kuitenkin kokonaan hyötytarhana. Tervakosken paperitehtaan kuva-arkisto.

Kartta: Peruskartta 1951, Lepolan korttelin talousrakennukset on sijoitettu alueen ulkokehälle, kulmiin.

Kuvat: Lepolantien varrella rakentamattomat, autotalleille varatut kulmat tontista ovat pysäköintialueina. Itäkulmaan on rakennettu lisäksi kevyet jätekatokset. Tervajoentien varrella sijaitsee kolme tehdasyhdyskuntaan liittynyttä 1950-luvun rakennusta tien länsipuolella. Kaksi varastoa ja saunarakennus, jotka noudattavat Lepolan, mutta myös Tehdaskylän varastorivien piirteitä.

5 Paperintekijäntien ja Porttilantien varastorivien piirteet ja muutoksen sietokyky:

Varastorakennusten sijainti:

13 varastorakennusta muodostaa pitkän näkymän Paperintekijäntien varteen ja kolme samanlaista pienen ryhmän Porttilantien varteen. Tiilipäädyt rajaavat tienäkymää. Tie linjaa on todennäköisesti nostettu alkuperäisestä linjasta ja varastot sijaitsevat katutasoa selvästi alempana.

Samaan ikäkerrostumaan kuuluvat myös Tervajoentien varren tummat puurakenteiset huolto- ja varastorakennukset selvitysalueen ulkopuolella.

Paperintekijäntie kohti pohjoista. Lehmuskuja ja varastorivi, joka sijaitsee tielinjausta alempana.

Varastot Kissanhännäntien varressa Porttilantien päädyssä. Varastojen päädyt toimivat porttimaisiana elementteinä alueen poikittaisille kaduille, kuvassa Kissanhännäntie.

Varastorakennusten tyylipiirteet:

Jokainen kuudestatoista varastorakennuksesta koostuu kahdesta osasta. Tien puoleinen osa on tiilirakenteinen betonilaatalle perustettu, jossa seinät on joko maalattu valkeiksi tai käytetty vaalean harmaata tiiltä. Tässä osassa on Paperintekijäntien varressa päädyissä pariovi ja sivulla neljä kapeaa pystypaneloitua ovea, joissa pyöreä ikkuna. Osassa tiiliosaan on sijoitettu kaksi autotallia parioivin.

Toinen osa on puurakenteinen ja lautaverhoiltu. Funktionalismin rakennuksille tyyppillinen viistopintainen vaakalaudoitus on petsattu tummaksi. Näissä ovia on muutettu ja Porttilantien päädyssä olevia on muutettu osin autotalleiksi.

Varastoilla on yhtenäinen katto, jonka katteena on tumma matalaprofiilinen betonitiili.

Paperintekijäntie kohti pohjoista. Lehmuskuja ja varastorivi, joka sijaitsee tielinjausta alempana.

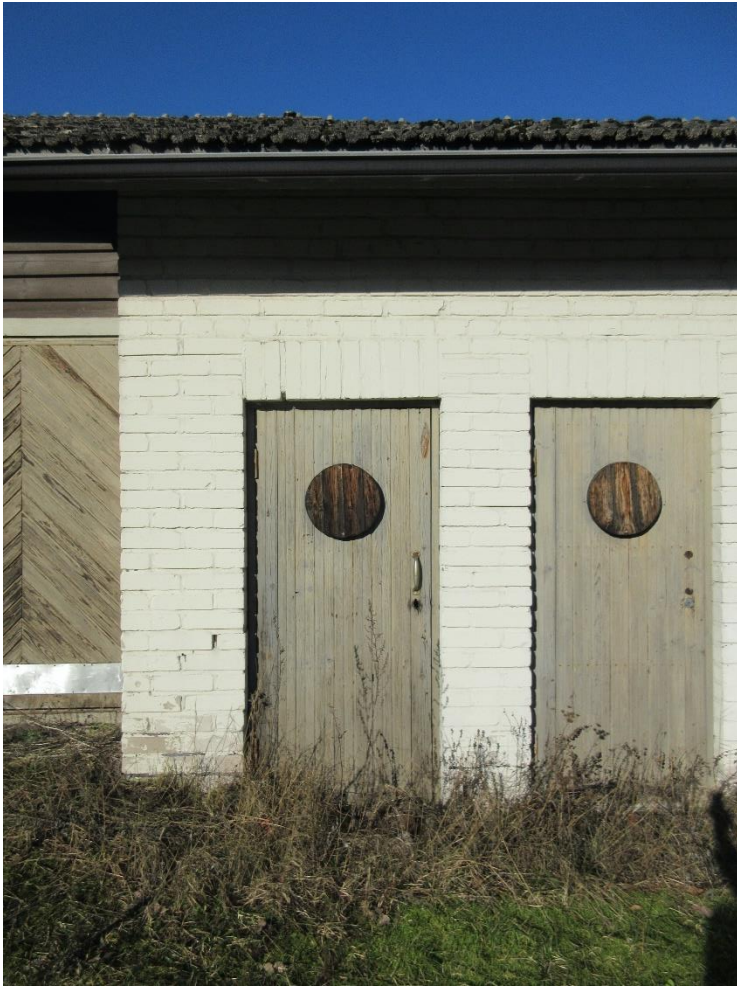
Varastot Kissanhännäntien varressa Porttilantien päädyssä.

Keskeiset piirteet:

- yhtenäinen toistuva tyyppivarastomalli
- julkisivun ja rungon porrastus
- sijoitus koordinaatistoon
- pääty kadulle
- toistosta syntyvä rytmi
- detaljit: viistelaudoitus, ovien paneloinnit

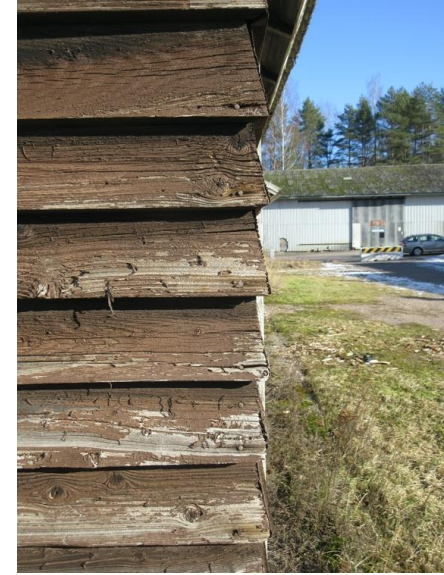

Varastot Kissanhännäntien varressa Porttilantien päädyssä on osin muutettu autotalleiksi. Alakuvassa Paperintekijäntien varrella varastojen puurakenteiset osat on perustettu harkkoille.

Varastoissa on käytetty ikkuna- ja ovien puitteissa eri koristevärejä ja ovissa koristelaudoitusta. Koristeväreistä on jälkiä vaalean sinisestä, turkoosin vihreästä sekä oranssista väristä. Erillisellä asuintontilla sijaitseva varastorivin ensimmäinen varasto pohjoisesta lukien on saanut uuden punaisen profiloidun peltikatteen.

Detaljeja Tervakosken tehdasyhdyskunnan 1950-luvun varastoista:
betonitiilikate, ikkuna ja viistolaudoitus.

Varastorakennuksiin liittyviä ongelmia:

- Varastorakennukset sijaitsevat tien alapuolella
- Varastojen mitoitus ei vastaa autoilutarpeita
- Varastorivissä rakennusten etäisyys toisistaan on n. 10-12m.
- Rakennuksia ei ole huollettu ja ne ovat osin heikkokuntoisia

- Varastorakennusten sijoittelu ei vastaa autojen varastointien tarpeita
- Kevytrakenteiset osat eivät täytä nykyaikaisen varastoinnin vaatimuksia
- Porttilantien 1960-luvun autotalli poikkeaa koordinaatistosta ja alueen rakennusten kattomuodosta ja estää alueelle tyypilliset näkymät

5.1 Muutosvaihtoehtoja: Paperintekijäntien varastot

Kuvaus:

Paperintekijän tien varrella varastot sijaitsevat pohjoisesta lukien
1 kpl kiinteistön tontilla 165-431-1-1356
3 kpl kiinteistön tontilla 165-431-1-1726
9 kpl kiinteistön tontilla 165-431-1-1727

Osaan on tehty muutoksia, mm. vaihdettu parioivia. Pohjoisimmassa varastossa tiiliosan talleihin oli ajoyhteys.

Porrastetut rakennukset ovat kaavakartan mukaan n. 20m x 6m ja harjakorkeus n. 4,5m. Porrastetut osat ovat tiiliosa n. 7m pitkä ja puurakenteinen 13m. Mittoja ei tarkistettu.

Varastoarakennusten arvot:

13 tyyppivarastoa 1950-luvulta muodostaa kokonaisuuden ja pitkän näkymän.

Muutoskyky:

Varastot on uusittu 1950-luvulla edellisten paikalle. Alue sietää säilyttäviä tai maltillisia muutoksia. Paperintekijän tie on alueen vanhinta osaa, mutta varastojen edustavuus on heikentynyt tielinjan noston myötä.

Muutosperiaatteet:

Rakennustyyppiä/ käyttötarvetta kehitetään kokonaisuutena, jossa ajan vanha arkkitehtuurikerrostuma säilyy osana katumaiseman rytmiä. Mahdollisessa uudisrakentamisessa kunnioitetaan avointa pihapiiritilaa, sen näkymiä ja alueen koordinaatistoa.

Suosituksset:

Pihapiirin kulttuurihistoriallinen ei kestä uusien autokatosten rakentamista piha-alueille asuinrakennusten välittömään läheisyyteen. Vanhat varastot korjataan tai uudistetaan.

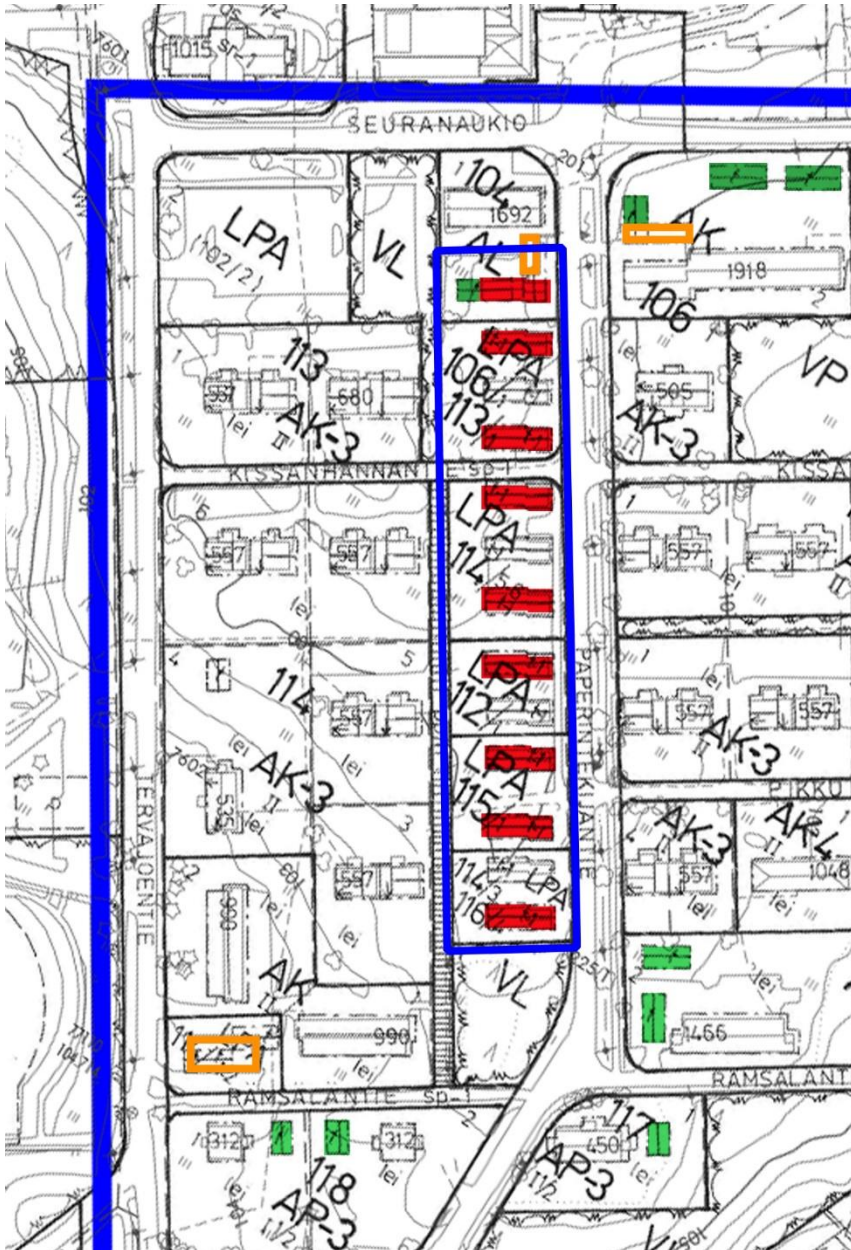
Paperintekijätien pysäköinnin kehittämisen mahdollisuuksia:

1. Säästävä ratkaisu

Nykyiset varastorakennukset säästetään ja korjataan. Nykyisten mittojen puitteissa rakennuksia voidaan kehittää 3-4 auton talleiksi ja varastotiloiksi.

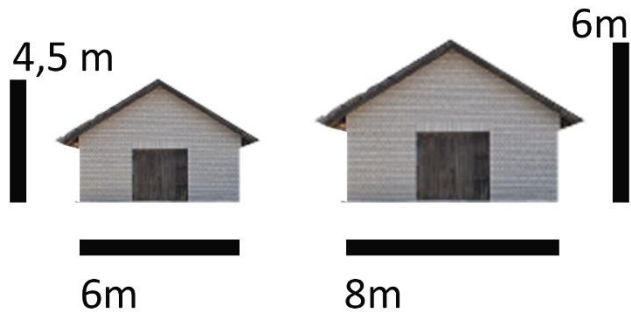
2. Maltillinen muutos

Varastorivistä poistetaan osa säilyttäen näkymälle olennainen rytmi. Varastoille luodaan kulkuyhteydet ja niitä kehitetään autojen pysäköintiin ja varastointiin sopiviksi.

Periaatekuva uudistamisperiaatteista:

Varastojen päädyt muodostavat näkymän tärkeimmän osan n. 200m pitkällä osuudella. Rytmi muodostuu toistosta, mutta esimerkiksi rakennusten väli vaihtelee hieman (n. 10-13m). Varasto rakennusten päädyn mittasuhteet säilyttäen voidaan säilyttää katunäkymän luonne. Paperintekijän tien pituus ja varastojen suuri määrä sekä sijainti nykyistä tielinjaa huomattavasti alempana antaa mahdollisuuden kasvattaa varistorakennusten kokoa, jolloin autojen varastointi rakennuksissa olisi mahdollista myös tulevaisuudessa.

Ideakuvat perustuvat kartta- ja valokuva-aineistoon. Rakennuspiirustuksia ei löytynyt, eikä mittauksia käytetty. Kuvat: Varastojen mittasuhteet ja kokoluokka, alla nykytilanne sekä visio Paperintekijäntien profiilista, jossa poistettu 4 varastoa ja kasvatettu varaston mittoja säilyttäen alkuperäinen kattokaltevuus sekä korkeuden ja leveyden suhde.

5.2 Muutosvaihtoehdot: Porttilantien varastot

Kuvaus:

Porttilantien varrella on sijainnut 5 samanlaista ja 2 pienempää varstorakennusta ilmakuvien perusteella. 1950-luvun varastoista jäljellä on kolme sekä 1960-luvun tai sen jälkeen rakennettu autotalli.

Pohjoisesta lukien varastoja on

2 kpl kiinteistön tontilla 165-431-1-1793 ja

1 kpl kiinteistön tontilla 165-431-1-1728

Varastoarakenusten arvot:

Kolme tyyppivarastoa muodostavat kokonaisuuden osan. Kissanhännäntien päässä varastot muodostavat aluetta rajaavan parin.

Muutoskyky:

Alue on muuttunut useaan otteeseen ja alkuperäinen rytmi on osin hajonnut. Alue sietää kohtuullisia muutoksia. Porttilantie vanhimman ydin alueen reunassa kestää muutoksia alueen sisäosia paremmin ja rinnastuu aikaisempiin muutoskerrostumiin alueen laidalla.

Muutosperiaatteet:

Rakennustyyppiä/ käyttötarvetta kehitetään kokonaisuutena, jossa ajan arkkitehtuurikerrostuma muodostaa eheän arkkitehtonisen kokonaisuuden. Mahdollisessa uudisrakentamisessa kunnioitetaan avointa pihapiiritilaa, sen näkymiä ja alueen koordinaatistoa.

Porttilantien pysäköinnin kehittämisen mahdollisuuksia:

1. Säästävä:

Kolmen varaston kokonaisuus korjataan alkuperäistä kunnioittaen. Koska alueeseen kuuluu toiminnallisuus ja ajan seuraaminen, rakennusten ympäristöä voidaan muuttaa kulkujärjestelyjä tukevaksi.

2. Maltillinen muutos:

Säästetään kaksi varastorakennusta, jotka voidaan peruskorjata/ rakentaa uudelleen. Rakennusten mitoitusta voidaan kasvattaa maltillisesti säilyttäen mittasuhteet, rakennusten sijoitus ja suuntaus, kattokaltevuus ja päämateriaalit. Perusteena tienlinjojen myöhempi koron nosto sekä autojen mittojen kasvu.

3. Tulevaisuus orientointunut muutos: Kehitetään alueen käyttöä uudella 2020-luvun kerroksella.

Porttilantien rakennukset voidaan purkaa ja korvata uudella kerroksella. Varasto, autotallirakennukset tulee suunnitella arkkitehtonisesti korkealaatuisiksi ja yhtenä kokonaisuutena huomioiden näkymät tehdaskylään.

Yleisiä suosituksia rakennustavan ohjaamiseen:

- Säästävässä ratkaisussa noudatetaan alkuperäistä väritystä ja materiaaleja (vaalea tiiliseinä, tummaksi petsattu puu, tumma kate), ovi ja ikkunadetaljit korjataan. Käytettävyyden parantamiseksi puurakenteiden osa voidaan perustaa valetulle laatalle, valaa ajoluiska. Varastoihin voidaan lisätä valaisimet.
- Tulevaisuuden huomioivassa ratkaisussa otetaan huomioon 2020-luvun suunnitteluperiaatteet, kuten ilmastotavoitteet. Porttilantiellä huomioidaan hulevesien käsittely ja kevyen liikenteen hyvät yhteydet sekä luodaan alueen vieraspaikoitus. Varastoissa huomioidaan talviaikaisen kompostoinnin, jätteiden lajittelun, polkupyörien säilytykset ja sähköpyörien ja autojen latauspisteet sekä tilojen käytön mahdolliset muutokset. Mahdolliset katokset tulee rajata vähintään 2 sivulta ja niiden on suositeltava sijoittaa kiinteä osa kulkuvälineiden varastointia ja huoltoa varten. Pysäköinnin suunnittelussa huomioidaan myös yhteiskäyttöautojen, mm. paketti-auton pysäköinti.